

MEDZINÁRODNÝ CHOVATEĽSKÝ PORIADOK F.C.I.

PREAMBULA

1. Medzinárodný chovateľský poriadok Fédération Cynologique Internationale (FCI) je záväzný pre všetky členské krajiny a zmluvných partnerov.

- Tento chovateľský poriadok FCI platí bezprostredne pre všetky členské krajiny FCI, ako aj pre zmluvných partnerov, pričom chovať sa smie jedine s funkčnými a dedične zdravými, povahovo pevnými čistokrvnými psami, ktorí sú zapísaní v plemennej knihe alebo v pomocnom registri uznávanom FCI a ktorí spĺňajú predpoklady stanovené príslušným členom alebo zmluvným partnerom FCI.
- Dedične zdravý je pes v tom prípade ten, ktorý dedične prenáša štandardné znaky, typ plemena a povahu typickú pre plemeno, ktorý však nemá žiadne podstatné dedičné vady, ktoré by mohli nepriaznivo ovplyvniť funkčné zdravie jeho potomkov. Členovia a zmluvní partneri FCI sa nabádajú aby zabránili preháňaniu plemenných znakov, ktoré by mohli vo svojom následku nepriaznivo ovplyvniť funkčné zdravie psov.
- V chove sa nesmú používať psy s vylučujúcimi vadami, ako sú poruchy charakteru, vrodená hluchota alebo slepota, zajačí pysk, rázštep podnebia, výrazné vady chrupu alebo anomálie čeluste, PRA, epilepsie, kryptorchizmus, monorchizmus, albinizmus, chybné farby a zistená dysplázia bedrového kĺbu ťažkého stupňa.
- Členské krajiny FCI a zmluvní partneri sú povinní zaznamenávať známe dedičné vady, napríklad DBK alebo PRA, metodicky ich potierať, neustále zaznamenávať ich vývoj a na základe požiadavky FCI o nich poskytnúť správu.
- FCI, členským krajinám a zmluvným partnerom FCI je pri vyhodnocovaní a potieraní genetických chýb k dispozícii vedecká komisia. Pokiaľ táto komisia vypracuje katalóg príslušných opatrení, sú tieto opatrenia na základe uznesenia predsedníctva FCI záväzné.
- Za chov zodpovedajú členské krajiny resp. zmluvní partneri FCI. Tým sa rozumie riadenie chovu, poradenská činnosť v chove a kontroly chovu a vedenie plemennej knihy.

Je povinnosťou členských krajín a zmluvných partnerov FCI spracovať v súlade s týmto chovateľským poriadkom vlastné chovateľské poriadky, v ktorých budú stanovené chovateľské ciele. V týchto poriadkoch je potrebné primerane zohľadniť úžitkové vlastnosti špecifické pre jednotlivé plemená.

Komerčným obchodníkom so psami a komerčným chovateľom psov sa chov v členskej krajine FCI alebo v krajine zmluvného partnera nepovoľuje.

2. Vzájomné práva a povinnosti vlastníkov chovných psov a sučiek sú upravené zásadne národným právom, chovateľskými poriadkami národných zväzov a ich chovateľských klubov a spolkami príslušných plemien. Kde takéto ustanovenia chýbajú, platí medzinárodný chovateľský poriadok FCI.

- Chovateľom a majiteľom chovných psov sa naliehavo doporučuje pred každým plánovaným párením dojednať si písomne vzájomné dohody a zvlášť vo veci finančných záväzkov dohodnúť jasné podmienky.
- Za vlastníka sa považuje tá osoba, ktorá zviera získala právoplatne, je teda nepochybne majiteľom psa a môže toto vlastníctvo preukázať platným preukazom o pôvode psa.
- Držiteľom chovného psa je alebo majiteľ chovného psa alebo tá osoba, ktorá je majiteľom oprávnená, aby chovného psa využila k páreniu sučiek.

DOPRAVA A STRAVA SUČKY

3. Majiteľovi chovnej sučky sa doporučuje, aby ju priviezol k psovi osobne, alebo tým poveril dôveryhodnú osobu. Pokiaľ zostáva sučka niekoľko dní u držiteľa psa, všetky náklady s tým spojené, ako kŕmenie, ubytovanie, prípadné veterinárne ošetrenie, poprípade i škody, ktoré by sučka v odchovnom zariadení alebo byte držiteľa psa spôsobila sú k úhrade majiteľa sučky. Dopravu sučky späť taktiež hradí jej majiteľ.

POVINNÉ RUČENIE

4. So zreteľom na zákonné ustanovenia v rôznych krajinách platí v zmysle tohoto ustanovenia ako ručiteľ zvieratá za škody spôsobené tretím osobám tá osoba, ktorá zvieratú v dobe škody poskytuje pobyt a starostlivosť. Príslušný majiteľ alebo držiteľ chovného psa sa zaväzuje túto okolnosť zobrať do úvahy pri uzatvorení osobného povinného ručenia.

SMRŤ SUČKY

5. V prípade uhynutia sučky počas jej pobytu u držiteľa chovného psa. Nechá tento na svoje náklady zistiť príčinu uhynutia veterinárnym lekárom. Majiteľ sučky podá správu o smrti sučky čo najrýchlejšie a oznámi príčinu uhynutia. Pokiaľ si majiteľ praje vidieť mŕtvu sučku, musí k tomu dostať príležitosť. Pokiaľ smrť nastala zjavne zavineným držiteľom psa, je tento povinný uhradiť majiteľovi sučky škodu. Pokiaľ nemá držiteľ psa zavinenie na uhynutí sučky, je majiteľ sučky povinný uhradiť držiteľovi psa všetky náklady, ktoré mu s uhynutím sučky vznikli.

VOĽBA PSA

6. Držiteľ chovného psa sa zaväzuje, že sučku nepripustí iným ako predpokladaným psom. Pokiaľ sa pes nepári, smie byť sučka pripustená iným psom len so zvoľením majiteľa sučky. V žiadnom prípade nie je povolené pripustiť v priebehu jedného honcovania sa sučku dvoma alebo viacerými psami.

CHYBNÉ PÁRENIE

7. Pri neplánovanom spárení iným psom ako dohodnutým je držiteľ psa, ktorý má sučku vo svojej starostlivosti, povinný nahlásiť túto skutočnosť majiteľovi sučky a je povinný uhradiť všetky náklady vzniknuté v súvislosti s nežiaducim párením. Po neplánovanom párení nepredpokladaným psom, nie je ďalšie párenie dohodnutým psom dovolené. Držiteľ chovného psa nemôže v takomto prípade vznášať proti majiteľovi sučky žiadne nároky.

POTVRDENIE O PÁRENÍ

8. Správne a plne prevedené párenie potvrdzuje držiteľ psa vystavením potvrdenia o párení. Potvrdzuje v ňom svojim podpisom, že bol očitým svedkom párenia. Pokiaľ plemenná kniha tej ktorej krajiny predpisuje určité formuláre, v ktorých je vrh zapisovaný, je vecou majiteľa sučky tieto formuláre obstaráť, riadne vyplniť a predložiť držiteľovi psa k podpisu.

Toto potvrdenie o krytí musí v každom prípade obsahovať:

- a) Meno a číslo zápisu plemennej knihy chovného psa
- b) Meno a číslo zápisu plemennej knihy sučky
- c) Meno a adresu majiteľa prípadne držiteľa chovného psa
- d) Meno a adresu majiteľa sučky v dobe párenia, eventuálne dátum získania sučky
- e) Miesto a dátum uskutočneného párenia
- f) Podpisy držiteľa psa a majiteľa sučky
- g) Pokiaľ správca plemennej knihy požaduje pre zápis šteniat overenú fotokópiu alebo overený výpis z plemennej knihy vzťahujúci sa k chovnému psovi, musí držiteľ psa poskytnúť takýto dokument majiteľovi sučky bezplatne

NÁHRADA ZA PÁRENIE

9. Majiteľ psa je oprávnený podpísať potvrdenie o uskutočnenom párení až po zaplatení dohodnutej náhrady za párenie. Zadržanie sučky ako zástavy je zakázané.

10. Pokiaľ sa dohodnutý pes z nejakého dôvodu nepári, alebo sučka nie je k páreniu ochotná. Takže ku páreniu nedošlo, má majiteľ psa napriek tomu právo na úhradu nákladov podľa bodu 2., nie však na čiastku dohodnutú za párenie.

11. Mimo dohodnutej čiastky nemá majiteľ žiadne právo požadovať od majiteľa sučka potomkov psa. Obzvlášť nemá žiadny právny nárok na prenechanie šteňaťa. Pokiaľ je však prenechanie šteňaťa dohodnuté ako náhrada za párenie, je potrebné túto dohodu písomne potvrdiť ešte pred krytím. V prípade takej dohody musia byť bezpodmienečne zohľadnené nasledujúce body:

- a) doba výberu šteňaťa majiteľom psa
- b) doba odovzdania šteňaťa majiteľovi psa
- c) doba, do ktorej si majiteľ psa musí šteňa vybrať (po uplynutí ktorej právo na výber šteňaťa zaniká)
- d) doba, do ktorej majiteľ psa musí šteňa prevziať (po uplynutí ktorej právo na prevzatie šteňaťa zaniká)
- e) ustanovenia týkajúce sa nákladov na dopravu
- f) zvláštne ustanovenia pre prípad, že sučka vrhne len mŕtve šteňatá, alebo len jediné šteňa, alebo keď vybrané šteňa pred odberom uhynie

NEOPLODNENIE SUČKY

12. Po správne prevedenom párení sa poskytnutý výkon psa považuje za dokonaný a tým vzniká predpoklad pre plnenie dohodnutej náhrady za párenie. Tým sa neposkytuje záruka oplodnenia sučky. Záleží na uvážení majiteľa psa, či v prípade neoplodnenia sučky poskytne ďalšie párenie bezplatne, alebo časť peňazí za párenie vráti. Tieto dohody musia byť pred párením písomne uvedené v zmluve o párení. Dohodnuté právo na párenie zdarma zaniká zásadne uhynutím psa, zmenou jeho majiteľa, alebo uhynutím sučky. Pokiaľ sa preukáže (vyšetrením spermii psa), že pes bol v dobe párenia neplodný, vráti sa majiteľovi sučky čiastka zaplatená za párenie.

UMELÉ OPLODNENIE

13. Umelé oplodnenie nie je dovolené previesť u psov, ktorí sa predtým nereprodukovali prirodzeným spôsobom. **V ojedinelých prípadoch (keď sa len pes alebo len suka predtým nerozmnožovali prirodzeným spôsobom) môže národná organizácia povoliť výnimky.** Pri umelom oplodnení sučky, musí veterinár, ktorý psovi odobral spermie, potvrdiť túto skutočnosť správcovi plemennej knihy, v ktorej sa budú šteňatá zapisovať, že čerstvé alebo zmrazené spermie psa, pochádzajú od dohodnutého psa. Ďalej musí majiteľ, eventuálne držiteľ psa, poskytnúť majiteľovi sučky zdarma informácie, uvedené pod bodom 7 písmeno a.) - g.). Náklady spojené s odobratím semena a prevedenie inseminácie hradí majiteľ sučky. Veterinár, ktorý insemináciu prevádza, potvrdzuje plemennej knihe, že sučka bola oplodnená semenom vybraného psa. V tomto osvedčení musí byť uvedené miesto a doba umelého oplodnenia, meno a číslo zápisu plemennej knihy sučky a meno a adresa majiteľa sučky. Majiteľ psa, ktorému bolo odobraté semeno je povinný majiteľovi sučky vystaviť osvedčenie o krytí, dodatočne k veterinárnemu osvedčeniu.

POSTÚPENIE PRÁVA CHOVU

14. Ako chovateľ vrhu vystupuje spravidla majiteľ sučky v dobe párenia. Právo k chovnému využitiu sučky alebo psa môže byť zmluvne postúpené tretej osobe. Postúpenie práva chovu musí byť v každom prípade prevedené písomne a to pred predpokladaným párením. Písomné postúpenie práva chovu sa musí včas hlásiť príslušnému správcovi plemennej knihy, prípadne

tiež chovateľskému klubu príslušného plemena. Musí byť priložené i k žiadosti o zápis vrhu. Postúpenie práva chovu musí zreteľne popisovať všetky práva a povinnosti oboch zmluvných strán. Ten, kto dočasne preberá sučku k chovnému využitiu, sa v zmysle tohto poriadku považuje po dobu od párenia do odstavenia šteniat za majiteľa sučky.

PODKLADY

15. Potomkovia dvoch čistokrvných rodičov rovnakého plemena, ktorí majú preukazy o pôvode vystavené plemennou knihou uznávanou FCI bez akýchkoľvek výhrad alebo obmedzení vyslovených národným kynologickým zväzom, sú čistokrvnými psami a majú nárok na preukazy o pôvode uznávané FCI. Šteňatá sa zásadne predávajú alebo sa prevádzajú vlastnícke práva súkromným osobám, na ich meno sa vystavuje aj exportný preukaz o pôvode.

16. Preukazy o pôvode psov uznávané FCI sa považujú za platný doklad o pôvode, nie však za osvedčenie o vlastnostiach zapísaného psa.

ZÁPIS ŠTENIAT DO PLEMENNEJ KNIHY

17. Pokiaľ nebolo dohodnuté inak, považuje sa pri prevode vlastníctva gravidnej sučky nový majiteľ automaticky za chovateľa nastávajúceho vrhu.

18. Každý pes, ktorý bol odchovaný a zapísaný v členskej krajine FCI alebo v krajine zmluvného partnera musí byť opatrený trvalým a nefalšovateľným označením; toto označenie sa uvedie do preukazu o pôvode psa. Šteňatá sa zapisujú do plemennej knihy krajiny, v ktorej má majiteľ sučky trvalý pobyt (résidence habituelle), a na jeho chovateľskú stanicu. V prípade nemožnosti právneho určenia trvalého pobytu, má majiteľ sučky právo na vrh a zápis vrhu v krajine, kde sa zdržuje v dobe párenia, za predpokladu splnenia nasledovných požiadaviek:

- Majiteľ musí splniť chovné požiadavky národného kynologického zväzu v krajine, kde sa zdržuje v dobe párenia.
- Majiteľ musí predložiť osvedčenie vydané príslušným miestnym úradom v mieste pobytu, osvedčujúce neprerušenú dĺžku pobytu v krajine po dobu aspoň 6 mesiacov.

Po splnení vyššie uvedených požiadaviek, zapíše národný kynologický zväz v krajine, kde sa majiteľ zdržuje v dobe párenia, vrh na svojom území do svojej plemennej knihy, vydá šteňatám preukazy o pôvode s uvedením chovnej stanice majiteľa a jeho adresou pobytu.

Výnimky sú povolené pre chovateľov čistokrvných psov, ktorí žijú v krajine, kde nevedie plemennú knihu uznávanú FCI. Taký chovateľ smie nechať vrh zapísať v krajine, ktorá vedie plemennú knihu uznávanú FCI. Všetky vrhy sa zapisujú úplne; to znamená, že sa zapisujú všetky šteňatá, ktoré boli odchované až do okamžiku podania žiadosti o zápis vrhu. Preukazy o pôvode, ktoré slúžia ako rodné listy, sa vystavujú len pre presne stanovené pôvody. Pre jeden vrh sa sučka pripúšťa jediným psom. V prípade akýchkoľvek pochybností sú národné kynologické zväzy povinné na náklady chovateľa stanoviť pôvod pomocou rozboru DNA.

CHOVATEĽSKÝ PORIADOK ČLENSKÝCH KRAJÍN

19. Chovateľské poriadky členských krajín a zmluvných partnerov môžu prekračovať vo svojich požiadavkách požiadavky FCI, nesmú však obsahovať žiadne ustanovenia, ktoré by boli v rozpore s medzinárodným chovateľským poriadkom FCI.

ZÁVER

20. Tento medzinárodný chovateľský poriadok FCI z roku 1979 nahradzuje medzinárodný chovateľský poriadok z Monaka z roku 1934. V prípade rozporov v názoroch na právny výklad textu je rozhodujúca nemecká verzia tohto dokumentu.

- Schválené na Valnom zhromaždení FCI 11. a 12. júna, 1979 v Berne.

Text obsahuje dodatky schválené prezídiom FCI v Ríme v novembri 2006.

Platí od 1. januára 2007.